

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

[Præfatio.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

est quod et si Iudex, vel alius ex officio publico seu conventionita cum Reip. teneatur detegere crimina, & illa punire: p̄nā legis talis tamen obligatio solum est erga Reipub. ut delictorum punitione, pax illius conferuetur; & quisque indemnis in illa seruetur: nō autem erga eam personam priuatam vel fiscum, cui p̄na pecuniaria esset applicanda, si erimen manifestaretur. Quia igitur ratione sui officii, ac fidei quam Reip. dedit; ad nihil aliud tenetur Iudex, vel alius publicus minister, quam ut Reipub. immūnem reddat à peccatis; & priuatas in ea personas indemnes seruet; obligatur quidem refarcire damna omnia quæ vel Reipub. vel priuata persona læsa accepit ex eo, quod ipse non manifestauerit aut sententiam in reum non tulerit: non tamen restituere p̄nam lege impostam, quam reus manifestatus & condemnatus solutus erat fisco, vel alii cui applicanda fuit.

Aduerte tamen, postquam crimē delatum est ad iudiciū, & p̄na pecuniaria p̄titur, siue à persona cui applicanda est, siue ab alia nomine fisci; Iudicem, si neglexerit multare reū p̄cōā illā pecuniariā, teneri ad restitutionem faciendam ei, cui p̄na de iure esset applicanda: quia Iudex tenetur ex officio prospicere bono publico, non tantum puniendo peccata, sed etiam cuique reddendo, quod iuste in iudicio p̄titur. At quoties crimen propter quod à lege p̄na imponitur, delatum est in iudiciū, accusator vel alius cui applicanda est p̄na, p̄tīt in iudicio id ipsum crimen puniri, & sibi p̄nam applicari, iuste p̄tīt. Ergo iudex denegans eam applicationem, quæ ex iustitia tenetur facere, ita peccat ut etiā ad restitutionem tenetur. De his pro maiore notitia diuersitatis opinionum; videri potest Azor. i. part. lib. 5. ca. 7. & 8.

LAUS DEO.

**LIBER QVARTVS,
ET TOTIVS OPERIS
DECIMVSQVARTV S.**

*DE IIS QVÆ COGNOSCENDA CON-
siderandaque sunt ad iudicandum generaliter de
peccatis ex obiecto & circumstantiis a-
ctuum humanorum.*

PRÆFATIO.

Sicut in re naturali (inquit D. Thomas 1. 2. quæst. 18. art. 3.) ad plenitudinem perfectionis, præter formam substantialem, quæ constituit essentiam, requiruntur accidentia: ut figura, color, &c. quæ ad convenientem ei, decentemque habitudinem faciunt: quorū si aliquod desit, sequitur imperfectio malumque physicum: sic in actu humano ad plenitudinem perfectionis, præter obiectum ex quo specificam suam rationem, essentiamve habet, tanquam motus ex termino in quem rēdit, requiruntur debite circumstantiæ, quæ ad illius convenientem decentemque habitudinem ita faciunt; ut earum aliqua deficiente, is malus sit moraliter: nempe ex defectu plenitudinis perfectionis; iuxta illud D. Dionysii in cap. 4. De diuinis nominibus: Bonum est ex integra causa, & malum ex singulis defectibus. Quia igitur peccatum nihil aliud est quam actus humanus malus; ex obiecto suo & circumstantiis sumens propriam malitiæ speciem: manifestum est in hac disciplina præcedentibus libris, merito estum adiungi de obiecto, & circumstantiis humanorum actuum, prout in hōis moralis malitiæ ex illis derivatur: præsertim cum in p̄nentiali foro, ad cuius praxim hæc nostra disciplina ordinatur, non attendatur iātum; quod aliquid sit peccatum: sed etiam cuius ipsum sit speciei: quandoquidem in Sacramentali Confessione, ut in-

tegra sit, Pœnitens debet suum peccatum in propria specie exprimere; ut suo loco expositum est in præcedenti lib. sexto.

CAPVT PRIMVM.

De obiecto humanorum actuum, prout ex illo, in hōis moralis malitiæ derivatur.

SVMMARIVM.

- 1 Ex obiecto in actum humanum derivatur malitiæ ipsius essentialis.
- 2 Tres modi quibus contingit talis derivatio.
- 3 Due generales regulæ iudicandi de peccatis ex obiecto.
- 4 Vnum peccatum esse alio grauius constat ex sacris literis.
- 5 Ratio iudicandi ex ipso obiecto, quod peccatum sit alio grauius.
- 6 Ratio idem iudicandi ex virtutibus, quibus peccata repugnant.

In actum humanum ex obiecto, id est, ex eo circa quod exercetur, malitiæ aliquam derivari manifestum est ex verbis Olex cap. 9. Facti sunt abominabiles sicut ea quæ dilexerunt] Neque refert quod actus exterior non sit malus moraliter sine interiori voluntatis, qui circa illum exercetur. Id enim propterea tantum fit, quod moralis malitiæ in actu humano libertatem requirat, tanquam conditionem ad esse morale necessariam: minime autem tanquam malitiæ fontem. Atque ipsam malitiæ ex obiecto in actum humanum derivatam, esse primam adeoque essentialem malitiæ eiusdem actus: ex memorata D. Thomæ doctrina ita confirmatur. Sicut in rebus naturalibus primum & essentialiale malum est, si res quæ generatur non consequatur formam specificam; ut si fetus in materno utero generetur carens anima: sic primum malum in actu humano est, si non exerceatur circa obiectum conueniens; ita ut inde aliam, quam conueniat fortiatu speciem: quod cum fit, is dici solet malus ex suo genere, sumpto nomine generis, inquit D. Thomas, pro specie, sicut cum dicitur genus humanum, ad significandam totam humanam speciem.

Porto actum humanum, seu liberæ voluntatis, non exerceri circa obiectum conueniens; contingere potest aliquot modis. Primus est, quo ei tale quid contingit ex interna aliqua ipsius obiecti conditione (vnde solet dici malus inuirtute) ex parte cuius repugnat honestati, id est, moderationi quam aliqua virtus secundum rectæ rationis præscriptum sibi vendicat: prout crapula moderationi temperantiæ repugnat per excessum; tenacitas moderationi liberalitatis, per defectum. Vbi nota semper quidem peccata esse specie diuersa, quæ diuersis speciei virtutibus per se repugnant; non tamē semper esse eadem specie, quæ repugnant eadem virtuti. Nā nec extremē opposita, ut peccatum auaritiæ, & peccatum profusionis bonorum, sunt eiusdem speciei, etiā si intermedia liberalitas sit vna specie. Nec item ea quæ diuersissimo modo, etiā si non opponantur extremē inter se, eidē virtuti aduersantur, adeo ut peccati vtriusque; natura moraliter expensa, qui pro cluius fuerit ad vnum illorum, non ideo pari facilitate, sit etiam ad alterum committendum. Sic detractio, & furtum quæ eidem virtuti iustitiæ per se repugnant: & peritium ac simonia, quæ eidem virtuti religionis per se opponuntur, diuersæ speciei esse censentur.

Secundus modus est, quo idem contingit ex conditione tantum externa: nempe ex sola prohibitionē, qua speciali præcepto obiectum ipsum prohibetur: Exemplum datur de esu carnium in Quadragesima, qui non ex aliqua interna sua conditione, sed ex sola prohibitionē facta ab Ecclesia, repugnat rectæ rationi. Atque ex hoc duplici genere conditionis, id quod moraliter malum est; distinguitur in illud quod dici solet prohibitum quia malum: id est, quod talis naturæ est, ut legislator sua lege debeat ipsum reprobare, nec vnquam possit approbare; ut odium Dei, mendacium, nonnullaque alia: & in illud quod dicitur malū, quia prohibitum: id est, quod antequam prohiberetur nihil referebat ipsum agi vel non agi, ut antedictus esus carnium.

Aduerte verò obiter, legem dum prohibet aliquid quod est ex se indifferens, facere illud alicui virtuti repugnans ac